

VLADİMİR
VLADİMİROVIÇ
MAYAKOVSKI

HİÇBİR ŞEY
SİLEMEZ AŞKI

AYDIN ŞİMŞEK

DESTEK YAYINLARI: 1442
BİYOĞRAFI: 31

AYDIN ŞİMŞEK / MAYAKOVSKİ - HİÇBİR ŞEY SİLEMEZ AŞKI

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmegül
Editör: Özlem Esmegül
Son Okuma: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: Tuğçe Budak
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Nisan 2021
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-625-441-219-6

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkan.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

Destek Dukkan

“ŞU YAŞAMDA EN
KOLAY İŞTİR ÖLMEK.
ASIL GÜÇ OLAN YEPYENİ
BİR HAYATA BAŞLAMAK.”

VLADİMİR
VLADİMİROVIÇ
MAYAKOVSKI

HİÇBİR ŞEY
SİLEMEZ AŞKI

AYDIN ŞİMŞEK

"Bil ki
nerede olursan ol
nereye gidersen git
bir demir yığını kadar
ağır çeker
senin için aşkım."

Şair İşçidir

Bağırırlar şaire:

“Bir de torna tezgâhı başında göreydik seni.

Şiir de ne?

Boş iş.

Çalışmak, harcınız değil demek ki...”

Doğrusu

bizler için de

en yüce değerdir çalışmak.

Ve kendimi

bir fabrika saymaktayım ben de.

Ve eğer

bacam yoksa

İşim daha zor demektir bu.

Bilirim

hoşlanmazsınız boş laftan

kütük yontarsınız kan ter içinde

Fakat

bizim işimiz farklı mı sanırsınız bundan:

Kütükten kafaları yontarız biz de.

Ve hiç kuşkusuz

saygıdeğer bir iştir balık avlamak

çekip çıkarmak ağı.

Ve tadına doyum olmaz

balıkla doluysa ağlar.

Yine de

daha da saygıdeğerdir şairin işi

balık değil, canlı insan yakalamadayız çünkü.

Ve doğrusu

işlerin en zorlusu

yanıp pişerek demir ocağın içinde

su vermektir kızgın demire.

Fakat kim

boş işlerle uğraştığımızı söyleyerek

sitem edebilir bize

Beyinleri açıyorsak eğer

dilimizin egesiyle...

Kim daha üstün, şair mi?

Yoksa insanlara
Pratik yarar sağlayan teknisyen mi?
İkisi de.
Yürek de bir motordur çünkü
ve ruh, onun çalıştırıcısı.
Eşitiz bizler
şairler ve teknisyenler.
Beden ve ruh emekçileriyiz
aynı kavganın içinde
Ve ancak ortak emeğimizle
Kavrayıp güzelleştiririz evreni
marşlarımızı gümbürdeterek.
Haydi!
Boş laflardan
ayırılım kendimizi
bir dalgakıranla.
İşbaşına!
Canlı ve yepyeni bir çalışmadır bu.
Ve ağzı kalabalık söylevci takımı
değirmene yollansın dosdoğru!
Unculuğa!
Değirmen taşı döndürmeye laf suyuyla!

(Çev. Utkun Olgun)

1922’de Lenin Maden İşçileri Birliği’nin toplantısında işçilere ve partililere karşı şöyle demişti:

“Dün rastlantıyla İzvestiya Gazetesi’nde Mayakovski’den politik konulu bir şiir okudum. Ben onun şiir kabiliyetinin hayranlarından değilim, bu alanda yetkimin olmadığını kabul etmekteysem de durum budur, ama uzun süredir politik ve yöneticiliğim süresince bu kadar hazzı hiçbir şekilde duymamıştım. O, şiirinde yaptığı alıntılarla esaslı bir şekilde alay etmekte ve toplantılar durmadan toplantılar yaptıkları için Komünistleri alaya almaktadır. Bunda şiir değerinin ne durumda olduğunu bilmiyorum ama politikaya gelince söylediklerinin büsbütün isabetli olduğunu temin edebilirim.”

**“Yoldařlar uyanın ve yeni sanatlar verin bize,
ülkeyi çamurdan çıkarmak için!”**

-I-

Mayakovski ile tanışma

Daha lise öğrencisiyken edebiyata ve özel olarak da şiire olan ilgim nedeniyle, hem kendi ülkemizin şairlerini araştırmak, onları öğrenmek, hem de dünya şiirini etkilemiş, şiire yön vermiş şairleri öğrenmeye yönelmiştim.

Hiç kuşkusuz ki şiire ilgi duyan her genç gibi ilk etkilenmeyi, ilk şiir heyecanı Nâzım Hikmet ile yaşamıştım. Bu büyük şairin şiirlerini okudukça onun hayatına ilişkin merakım da iyice artmıştı.

Lisede edebiyat derslerine giren öğretmenimin de sık sık şiirden bahsetmesi, sözü bir biçimde

Nâzım Hikmet'e, Enver Gökçe'ye, Ahmed Arif'e getirmesi, şiirimize yön verirken ödedikleri bedellere vurgu yapması bu şairlere iyice odaklanmamı sağlamıştı. Özellikle de Nâzım Hikmet'in yaşadıkları, beni şiire ilgi duyan birisi olmaktan çıkıp, şiir yazmayı denemeye yöneltmişti. Bu konudaki cesaretimi doğrudan doğruya Nâzım Hikmet'in şiirlerindeki yurtseverlik ve insancıl içerikten aldığım bile söylenebilir. Bu kadar güçlü, tüm şiir akışımızı etkileyen, kendi kuşağı ve sonraki kuşakların şiirine etki etmiş, dahası onun "esinleyen özne" olması, Nâzım Hikmet'in yaşamöyküsünü takip etmeye yöneltti beni.

Tabii Nâzım Hikmet'in yaşamöyküsü, aynı zamanda tüm dünyada yaşanan büyük altüst oluşların da hikâyesiyle karşılaşmak demektir. 20. yy başlarında Avrupada belki de bir daha hiç görülmeyecek farklı yönetim biçimleri aynı anda tarih sahnesine çıkmıştı. Bir yandan demokrasi ve buna bağlı olarak gelişen cumhuriyet yönetimleri, İtalyada baş gösteren faşizm ve Rusya'da gerçekleşen sosyalist devrim. Bütün bu gelişmeleri de içine alan 1. Dünya Savaşı...

20. yy. başında Rönesans'ın kurduğu Avrupa ülküsü ve Avrupa bilinci, yine Rönesans'ın öncü ülkeleri tarafından yıkılınca, büyük bir umutsuzluk dalgası dünyayı sarmıştı. Bu dalganın etkisi, tüm Avrupa'yı sarsacak olan savaşlarla daha da yoğun

olarak hissedilmekteydi. Bu karmaşa ve çaresizlik içinde, onca insan yoksulluk ve ölüm sarmalında hayatta kalmaya çalışırken, Rusya'da büyük Ekim Devrimi (1917) gerçekleşince, özellikle genç insanlarda, geleceğe ilişkin büyük, yeni ve güçlü bir umut doğmuştu.

Dünyanın hemen her yerinden genç insanlar “geleceğin dünyası” diye adlandırılan bu yeni dünyayı merak ediyor, yolunu Genç Sovyetlere düşürmeye çalışıyordu. Bu dönemde Anadolu ve İstanbul emperyalist güçlerle kuşatılmış ve işgal edilmişti. Anadolu'da kurtuluş için kıvılcımlar yanıp sönmekte, yerel-bölgesel direnişler olmaktadır. Bu parça parça direnişi örgütleyip topyekûn bir ulusal kurtuluş mücadelesine dönüştürmek için, Mustafa Kemal adının etrafında yeni bir oluşum gelişmektedir. İstanbul'da yaşayan, ülkesini seven hemen herkes kurtuluş mücadelesinde yer almanın neredeyse biricik olanağı olan Anadolu'ya geçmenin yolunu aramaktadır. 19 yaşındaki Nâzım Hikmet bir yanıyla Sovyetlerden tüm dünyaya muştulanan devrim ateşini duyumsamakta, bir yandan da Anadolu'ya geçerek Kurtuluş Savaşı'nda yer almak istemektedir. 1921 yılının Ağustos ayında tüm zorlukları göze alarak, Nâzım Hikmet, Vâlâ Nuredin ve Ziya Hilmi yola çıkarlar. Anadolu'da büyük bir kaos ve yoksulluk vardır. Yol boyunca çeşitli badireler atlatırlar. Önce Düzce'ye varırlar. Burada kısa bir

süre konakladıktan sonra Akçakoca'dan Zonguldak'a geçerler. Sonra da vapurla Trabzon'a ulaşırlar. Ziya Hilmi Trabzon'da kalır. Nâzım Hikmet'le Vâlâ Nureddin'in amacı Batum üzerinden Kars'a ulaşmak ve Kâzım Karabekir'in bölgesinde çalışmaktır. Bunu Trabzon valisine iletirler. Nâzım Hikmet'in dedesi Nâzım Paşa'nın da etkisiyle talepleri karşılanır. İtalyan bandıralı bir vapurla yola çıkarlar, 30 Eylül 1921'de Vâlâ Nureddin'le birlikte Batum'a ulaşırlar. Çok geçmeden de Şevket Süreyya Aydemir'le karşılaşır, yakınlık kurarlar. Amaçları Kars bölgesine geçmek olsa da, bu yeni ülkeyi –Sovyetleri– tanımak çabasındadırlar. Ve Sovyetlere geçmeye karar verirler. Gelenekleri, yaşam biçimleri, insan ilişkileriyle hiç alışık olmadıkları bu ülkeye ilk dönemde alışmakta zorluk çekerler, Batum'dan daha merkeze doğru yola çıkmaya karar verirler. 1922 yılının Temmuz ayında ise, Moskova'ya geçerler.

Hem İstanbul'dan Anadolu'ya geçerken gördüğü büyük yoksulluk ve çaresizlik hem de Rusya'da yaptığı tren yolculuğu sırasında tanık olduğu karmaşıklık Nâzım Hikmet'i çok derinden etkiler. Zihninde bu tanıklığı çoktan şiire taşımıştır. Ancak yazacağı şiirin derinliği ve büyüklüğü o güne kadar yazdığı şiirlerin kalıplarına sığmayacak kadar farklı bir oluşum halindedir. Her ne kadar Nâzım, Fransız şiirini yakından bildiği için serbest vezinle yazılan şiirler

denemişse de, imgelem dünyasında büyüyen bu şiir için ihtiyaç duyduğu biçimi, Batum'da yayımlanan (büyük olasılıkla *İzvestiya*'da) bir gazetede gördüğü biçimle yazar. Uzunlu kısali, merdiven şeklinde inip çıkan bu biçim onu etkilemiştir. Çünkü hem söyleme özgürlüğü vermekte hem de şiiri sıkıştıran biçimsel kalıbı kırmaktadır. Ve "Açların Gözbebekleri" adını vereceği şiiri yazmaya başlar.

"Açların Gözbebekleri" bittiğinde, artık zihnini günlerdir kurcalayan büyük bir sorunu da çözmüştür Nâzım Hikmet. Bundan sonra yepyeni bir sesle oluşturacaktır şiirlerini. Özgün ve özgür biçim, onun şiirinin içeriğini de taşıyabilecektir artık.

Batum'da bir gazetede gördüğü ve Nâzım'ın şiirsel söyleminin biçim olarak önünü açan ve içeriğinin daha güçlü duyumsanmasına olanak veren şiir Mayakovski'nin "Pantolonlu Bulut" şiiri olduğu söylenmektedir. Nâzım Hikmet ileride dostlukları büyüyecek olan Mayakovski ile ilk tanışıklığını böyle yaşar. Nâzım'ın şiir anlayışına içerik olarak değil ama söyleme olanağını artıran biçim yapısı açısından etki eden Mayakovski ise kısa yaşamında, sanat-şiir adına olağanüstü işler gerçekleştirecektir.

"Açların Gözbebekleri" Nâzım Hikmet'in şiirinde önemli bir kilometre taşıdır:

Açların Gözbebekleri

Değil birkaç

Değil beş on

Otuz milyon

Aç

Bizim!

Onlar

Bizim!

Biz

Onların!

Dalgalar

Denizin!

Deniz

Dalgaların!

Değil birkaç

Değil beş on

30.000.000

30.000.000

Açlar dizilmiş açlar!

Ne erkek, ne kadın, ne oğlan, ne kız

Sıska cılız

Eğri büğrü dallarıyla

Eğri büğrü ağaçlar!
Ne erkek, ne kadın, ne oğlan, ne kız
Açlar dizilmiş açlar!
Bunlar!
Yürüyen parçaları
O kurak
Toprakların!
Kimi
Kemik
Dizlerine vurarak
Yuvarlak
Bir karın
Taşıyor!
Kimi
Deri... Deri!
Yalnız yaşıyor gözleri!
Uzaktan
Simsiyah sivriliği...
Nokta nokta uzayıp damara batan
Kocaman başlı bir nalın çivisi gibi
Deli gözbebekleri
Gözbebekleri!
Hele bunlar